

PATVIRTINTA
Seredžiaus senelių globos namų
Direktoriaus 2020-03-17
Įsakymu Nr. 1-10A

SEREDŽIAUS SENELIŲ GLOBOS NAMAI PASLAUGŲ GAVĖJŲ TEISIŲ CHARTIJA

1. Žmogaus teisės aprėpia būtinausius standartus, kuriuos privalu užtikrinti, tai žmogaus orumą ir teises. Žmogaus orumas - yra neliečiamas jį reikia saugoti ir gerbti.
2. Žmonės turi tas pačias teises į religiją. Kiekvienas asmuo turi teisę į laisvę ir saugumą, teisę fizinę ir psichinę neliečiamybę.
3. Kiekvienas asmuo turi teisę į savo asmens duomenų apsaugą. Kiekvienas Seredžiaus senelių globos namų gyventojas turi teisę susipažinti su jo asmeniu susijusia dokumentacija, esančia globos namuose.
4. Pagrindinis asmens teisių įgyvendinimo tikslas – suteikti asmenims galimybę dalyvauti visuomeniniame ir kultūriniame gyvenime, suteikiant galimybę naudotis priemonėmis, kurios užtikrina jų nepriklausomumą, skatina socialinį bei profesinį integravimą.
5. Seredžiaus senelių globos namuose (toliau – SSGN), kuriuose teikiamos ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugos senyvo amžiaus asmenims bei suaugusiems asmenims su negalia, išipareigojama saugoti ir puoselėti žmogaus teises.
6. Šiame dokumente naudojamų sąvokų ir santrumpų paaiškinimai:
VŽTD – Visuotinė žmogaus teisių deklaracija.
TESKTP - JT tarptautinis ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktas;
TPPTP – Tarptautinis pilietinių ir politinių teisių paktas;
IP – ilgalaikė priežiūra;
JT- Jungtinės Tautos;
PESC – pataisyta Europos socialinė chartija;
ESC- Europos socialinė chartija.
NTK – jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencija;
EŽTK – Europos žmogaus teisių teismas.
7. Visi globos namų gyventojai turi tas pačias teises, taip pat turi teisę vienodomis sąlygomis naudotis žmogaus prigimtine teisėmis, kurios yra užtikrintos Europos žmogaus teisių konvencijoje, LR Konstitucijoje bei kituose žmogaus teises užtikrinančiuose dokumentuose.

TEISĖS	TEISĖS AKTAI	SEREDŽIAUS SENELIŲ GLOBOS NAMŲ DARBUOTOJŲ VEIKSMAI, UŽTIKRINANTYS GYVENTOJŲ TEISES
Gauti ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės Globos paslaugas	Pataisyta Europos soc. Chartija 9 ESC) (11,12,13 straipsniai)	1. Jurbarko rajono savivaldybės Socialinės paramos skyriuje yra sudaromi laukiančiųjų gyventojų sąrašai.

<p>Teisė į gyvybę</p>	<p>Visuotinė žmogaus teisių deklaracija (VŽTD) (1 straipsnis) Tarptautinis pilietinių ir politinių teisių paktas (TPPTP) (6 straipsnis) (Lietuvos Respublikos Konstitucija (LRK) II skirsnio 19 straipsnis..</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Užtikriname saugią gyventojų priežiūrą, fizinę aplinką. 2. Užtikriname prevencinių priemonių taikymą.
<p>Teisė į laisvę, judėjimo laisvę, (įskaitant laisvę nuo suvaržymų).</p>	<p>Tarptautinis pilietinių ir politinių teisių paktas (TPPTP) 7,9,10,12 straipsniai, LRK II skirsnio 20 straipsnis</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pakankamas įdarbintų profesionalių darbuotojų skaičius užtikrina gyventojų poreikių įgyvendinimą ir į gyventojų pageidavimus atliepia laiku. 2. Darbuotojai apmokyti, kaip tinkamai elgtis su gyventojais, kaip taikyti laisvės suvaržymui alternatyvius metodus.
<p>Teisė nepatirti kankinimų ir žiauraus, nežmoniško ar žeminančio elgesio, smurto ir prievartos (įskaitant teisę į veiksmingą teisinę gynybą)</p>	<p>VŽTD 5 straipsnis Konvencija prieš kankinimą TPPTPN 2, 3 a 7 straipsnis</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Įstaigoje dirba kompetentingi, didelę patirtį turintys darbuotojai, kurie nuolat skatinami tobulėti, taip užtikrinant, kad gyventojų poreikiai ir pageidavimai būtų vykdomi laiku. 2. Siekiant užtikrinti gerą psichologinį klimatą, globos įstaigoje įgyvendinama psichologinio ir fizinio smurto prevencija. 3. Siekiant užkirsti kelią netinkamam elgesiui, rengiami darbuotojams mokymai, įvardijami konkretūs žingsniai, kaip tinkamai elgtis susidūrus su bet kuria smurto forma. 4. Gyventojai yra supažindinti su įstaigos sukurtu dokumentu, jie skatinami apie netinkamą elgesį pranešti globos namų darbuotojams.

<p>Teisė pasirinkti, savarankiškumas, veiksnumas, vienodas pripažinimas pagal įstatymą</p>	<p>TPPTP 14,16,17,18 straipsniai</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Globos namų darbuotojai pripažįsta, kad kiekvienas gyventojas turi tokį pat veiksnumą visais gyvenimo aspektais kaip ir visi kiti, o vien neįgalumas nėra pagrindas, kuriuo remiantis galima atimti veiksnumą. 2. Gyventojams yra suteikiama galimybė su kitų asmenų pagalba patiems priimti sprendimus (dėl maisto, sveikatos priežiūros, laisvalaikio pasirinkimo ir t.t.).
<p>Orumas. Žmogaus orumą gina įstatymas.</p>	<p>TPPTP 10 straipsnis, LRK II skirsnio 21 straipsnis</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rengiami nuolatiniai mokymai darbuotojams žmogaus teisių ir orumo klausimais. 2. Vadovybė nuolat tikrina pastabų dėžutę ir reaguoja į gyventojų pastabas, pasiūlymus, nusiskundimus. 3. Kiekvienam gyventojui suteikiama teisė išreikšti savo talentus. 4. Skatinama išlaikyti kuo didesnę gyventojų savarankiškumą nueiti į valgyklą, prisižiūrėti palaikyti tvarką kambaryje.

<p>Žmogaus privatumas</p>	<p>VŽTD (12 straipsnis) TPPTP (17, 23 straipsniai) NTK (22, 23 straipsniai) ESC (16 straipsnis) PESC (16,23 straipsniai)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gerbiamos kiekvieno gyventojų teisės į asmens privatumą, į privačią erdvę (einant į kambarį pasibeldžiama, maudymosi metu ir t.t.) 2. Užtikrinama kiekvieno asmens teisė, leidžiama pasirinkti rūbus, kuriuos norėtų vilkėti. 3. Atsižvelgiama į gyventojų norą, kaip jis norėtų, kad būtų į jį kreipiamasi. 4. Padedame palaikyti socialinius ryšius su gyventojų artimaisiais, panaudojant įvairias bendravimo priemones. 5. Sudaromos sąlygos sutuoktiniams arba tos pačios lyties poroms gyventi kartu, palaikyti ryšius. 6. Užtikrinamas susirašinėjimo, bendravimo privatumas. 7. Suteikiama ir nuolat primenama gyventojams apie žmogaus teises susirinkimų metu. 8. Globos namai gali apriboti žmogaus teisę, jeigu neigiamai įtakoja kitų gyventojų saugumą, užkirsti kelią netvarkai, nusikaltimui, apsaugoti kito asmens sveikatą, moralę, teisę ir laisvę.
<p>Dalyvavimas ir socialinė įtrauktis</p>	<p>TPPTP (25,26 straipsniai) TESKTP (15 straipsnis) PESC (15,30 straipsniai)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sukurtos sąlygos gyventojams dalyvauti balsavimuose. 2. Suteikiama pagalba naudotis internetu. 3. Darbuotojai padeda gyventojams labiau įsitraukti priimant juos ir jų sprendimus. 4. Globos namai gali apriboti gyventojų veiksmus, kurie yra neteisėti, užkirsti kelią nusikaltimui, kad apsaugotų kitų gyventojų sveikatą, moralę, teises ir laisves.

<p>Saviraiškos ir sąžinės laisvė. Asmens įsitikinimai, kultūra ir religija</p>	<p>TPPTP (18, 19 straipsniai) VŽTD (18,19 straipsniai) TESKPT (6,7,10 straipsniai)</p>	<p>1. Kiekvienam paslaugų gavėjui prieinama forma, laiku ir nemokamai teikiama informacija apie įstaigą, apie jam aktualius klausimus. 2. Sudaroma galimybė gyventojams praktikuoti savo tikėjimą (globos namuose yra įkurtas maldos kambarys), apilanko dvasininkas, vyksta religinės apeigos.</p>
<p>Tinkamos gyvenimo sąlygos</p>	<p>TESKTP (11 straipsnis)</p>	<p>1. Užtikrinama tinkama mityba apranga, gyvenimo sąlygų gerinimas. Prireikus konkrečios priežiūros, nedelsiant imimasi priemonių, kad būtų suteikta ir įgyvendinta teisė į geriausią aptarnavimą pagal asmens poreikius.</p>
<p>Lygybė ir ne diskriminacija</p>	<p>TPPTP (4 straipsnis) LRK II skirsnio 29 straipsnis</p>	<p>1. Globos namuose vengiama diskriminuojamai elgtis su darbuotojais ir gyventojais. 2. Laikomasi pagarbos ir lygiateisiškumo principo. 3. Paslaugų gavėjas, globos namuose įgyvendindamas savo teisę ir naudodamasis savo laisvėmis, privalo laikytis LR Konstitucijos, kad nevaržytų kitų žmonių teisių ir laisvių.</p>

GYVENTOJŲ SUPAŽINDINIMO PROCEDŪRA SU TEISIŲ CHARTIJA

8. SSGN gyventojai supažindinami žodžiu ir pasirašytinai susirinkimo metu arba individualiai jiems suprantama kalba.
9. Gyventojams schematiškai parengiama jų teisės, kurios viešinamos įstaigos stenduose ir (priedas Nr.1).
10. Gyventojų teisės ir pareigos viešinamos stenduose prie įstaigos pagrindinio įėjimo.
11. Paruoštas gyventojų teisių ir pareigų lankstinukas (priedas Nr.2).

1. BAIGIAMOS NUOSTATOS

12. Gyventojų teisių chartija įsigalioja nuo jų patvirtinimo dienos.
13. Teisių chartija įgyvendinama gyventojų, darbuotojų ir administracijos iniciatyva.
14. SSGN darbuotojai su teisių chartija supažindinami pasirašytinai.

Parengė socialinė darbuotoja Vida Bagdonavičienė